

nič ne pomaga, ako tudi mu črno na belem pokažeš. Če si pa katerega vsaj nekoliko prepričal, ti končno odvrne: „Je že res, pa ni treba vender tako ‚dienstlich‘ biti“.

Kakor sem že koj v pričetku omenil naj učitelj vsako priliko porabi, da bode vplival na povoljni razvitek telesa. To posebno lahko stori pri berilnih vajah in pri pouku v naravoslovju. Tu mu je dana najlepša prilika otroke poučiti, kako naj čuvajo svoje zdravje. Posebno otroke višje skupine lahko poučujemo na podstavi berilnih vaj v II. in III. berilu. Tam je mnogo sestavkov, katere lahko v ta namen prav izvrstno porabimo. Jaz mislim,

da je to pravi pot, dasi mi je kmalu potem, ko sem nekoč obravnaval berilno vajo „Sree, pljuča in želodec“, pri seji krajnega šolskega sveta rekel podpredsednik: „Kaj tacega pa res ne učite otrok; ljudje se pritožujejo in pravijo, saj ni padar, da bo vedel take reči, rajši naj jih uči brati“.

Gotovo nas kaj tacega ne bode strašilo, da bi zapustili odkazani nam pot. Le vztrajno delujmo, kakor nam vele vajo določbe, kajti v svesti smo si, da na tak način delujemo za blagor nam izročene dece, za blagor ljudstva, dasi isto mnogokrat našega truda ne pripozna.

Fr. Gärtner — Dobrova.

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku

*

Knjiga prirode. Schoedler. I. Sno-
pič. Fizika. Poslovenil Ivan Tušek,
profesor na veliki realki v Zagrebu. Za-
ložila in na svetlo dala Matica Slovenska.
1869. Natis. J. Blaznik v Ljubljani. 8. 227.
Z 216 podobami. Kazalo in terminologija po
abecedi (str. 205—227).

Prirodopi rastlinstva s podoba-
mi. Za spodnje razrede srednjih šol izdelal
Dr. Alojzij Pokorny. Poslovenil Ivan Tu-
šek, profesor c. kr. gimnazije v Ljubljani.
Drugo predelano in pomnoženo izdanje s
350 podobami. Založila in na svetlo dala
Matica Slovenska. 1872. 8. Natis. v
Pragi Henrik Mercy. Predgovor. Kazalo I. X.
244 str. Slovénsko-latinsko-nemški imenik
(str. 231—244). „Slavno ministerstvo nauka
in bogočastja je jeseni lanskega leta vpeljalo
moj leta 1864 izišli prevod Pokorny-evega
prirodopisa rastlinstva v slovenske razrede
naših srednjih šol. Ker se je pa ta knjiga
bila že čisto razprodala, trebalo je gledati,
da se ali stari prevod na novo natisne, ali
pa, da se najnovejše predelano, pomnoženo in
350 podobami ilustrirano nemško izdanje po-
slovéni. Prva pot bila bi cenejša, druga pa

koristnejša. Ker je lastnik podob F. Tempsky
v Pragi privolil je posoditi za slovensko iz-
danje, ko bi se knjiga tiskala v Pragi, in ker
je Matica slovenska prevzela stroške, zato
sem se meseca novembra lanskega leta po-
prijel dela, in tukaj podajam slovenski mla-
dini prevod 9. nemškega izdanja itd. (Pred-
govor III)“.

Niže merstvo. Po hrvaškem Vekoslava
Köröskeni (Nižja mjerčina ili poljumjer-
stvo) predelal Ivan Tušek. S 106 v tekst
natisnjenimi podobami. V Ljubljani 1872. 8.
IV. 76. Založil deželni odbor Kranjski (zlasti
za gozdarske šole v Šnebergu) itd.

Knjiga prirode. Schoedler. IV. del
Botanika, z 240 podobami. Poslovenil J.
Tušek. Založila in na svetlo dala Matica
Slovenska. V Ljubljani 1875. 8. III. 161.
Natis. J. Blaznikovi dediči. Kazalo botanike
I.—III.

L. 1870 je ranjki še profesor v Zagrebu
postal odbornik Matice Slovenske v
Ljubljani. L. 1873 po smrti Lesarjevi vsled
lastne ponudbe nje tajnik, ter je spisoval
v Letopisu poročila o delovanju odborovem in
imenik družnikov njenih do lastne odpovedi

l. 1876. — Še učenec na gimnaziji v Ljubljani se je Ivan Tušek ponašal v dijaških „Vajah“, marljivo učil realnih nauk, v njih vrlo napredoval, ž njimi se trudil ter v tem — prirodopisnem — oboru na slovénkem

slovstvenem polju storil toliko, da med dotičnimi pisatelji prve vrste vedno slavno ostane ime njegovo (cf. Slov. Narod l. 1877: Slovenec št. 29. V. L. itd.).

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

XV. Za vporabo v ljudski šoli pripuščene knjige (nadaljevanje).

Lehrbücher für Naturgeschichte.

Pokorny's Illustrierte Naturgeschichte für allgemeine Volksschulen. Bearbeitet von Josef Gugler. 2. verbesserte Auflage. Wien bei F. Tempsky. Geb. 95 kr.

Lehrbücher für Geographie.

Kozenn B., Erdbeschreibung für Volksschulen. 10. und 11. (revidierte) Auflage, bei E. Hölzel. 24 kr.

Rothaug J. G., Leitfaden der Geographie für Volksschulen. Nach dem Lehrplane für vier- bis sechsclassige Volksschulen. 1., 2. (vermehrte), 3. (unveränderte) Auflage. Prag bei F. Tempsky. Preis 30 kr.

Seibert A. F., Leitfaden der Geographie für allgemeine Volksschulen. 1. und 2. (revidierte) 3. (umgearbeitete) Auflage, 36 kr., 4. (verbesserte) Auflage, 45 kr. Wien bei Alfred Hölder.

Gesangbücher.

Jessen A. Chr., Kleiner Liederborn. Ein- und zweistimmige Lieder zum Gebrauche für allgemeine Volksschulen. 15.—23. (unveränderte) Auflage. 15 kr.; Wien bei A. Pichler's Witwe und Sohn.

— — Liederborn. Ein- und zweistimmige Lieder für allgemeine Volksschulen. 1. Heft, 67. (unveränderte) Auflage, 8 kr.; 2. Heft, 42. (unveränderte) Auflage, 12 kr.; 3. Heft, 51. (unveränderte) Auflage, 8 kr.; 4. Heft, 32.—49. (unveränderte) Auflage, 8 kr. Wien bei A. Pichler's Witwe und Sohn.

Mair Franz, Kleiner Liederstrauß. Ein- und zweistimmige Lieder nebst dem Wichtigsten aus der Gesangslehre für ein- bis drei-

classige Volksschulen. Wien bei A. Pichler's Witwe und Sohn. 20 kr.

— — Praktische Singlehre. Wien bei A. Pichler's Witwe und Sohn. 1. Heft. 14. — 23. (unveränderte) Aufl., 12 kr.; 2. Heft. 14. — 19. (unveränderte) Aufl., 15 kr.; 3. Heft. 14. — 17. (unveränderte) Aufl., 12 kr.

— — Liederstrauß. Ein- und zweistimmige Lieder nebst dem Wichtigsten aus der Gesangslehre. 1. Heft 1.—24. (unveränderte) Auflage 10 kr.; 2. Heft 1. — 34. (unveränderte) Auflage 10 kr.; Heft 3 a (5. Schuljahr). 18. Auflage und Heft 3 b (6. Schuljahr) 15. Auflage. Preis eines Heftes 9 kr.; 4. Heft 1.—9. (unveränderte) Auflage 15 kr. Wien bei A. Pichler's Witwe und Sohn.

Mann Josef, Gesangbuch für österreichische allgemeine Volksschulen. I. Theil (1.—3. Schuljahr) 12 kr.; II. Theil (4.—5. Schuljahr) 18 kr.; III. Theil (6.—8. Schuljahr) 30 kr. Prag bei G. Neugebauer.

Manzer J. D., Gesangbuch für österreichische allgemeinen Volksschulen. Prag. K. k. Schulbuchverlag. I. Theil, brosch., 20 kr., II. Theil, geb. 50 kr., III. Theil, geb. 55 kr.

Proschko Adalbert und Pammer Franz, Liederquelle. Ausgewählte Lieder für österreich. allgem. Volksschulen. 1. Heft (1. u. 2. Schuljahr), 8.—148 (unveränderte) Auflage, 10 kr.; 2. Heft (3. u. 4. Schuljahr), 7.—162. (unveränderte) Auflage, 10 kr.; 3. Heft (5. u. 6. Schuljahr). 7.—158. (unveränderte) Auflage, 12 kr.; 4. Heft (7. und 8. Schuljahr), 4.—106. Auflage, 15 kr. Linz. M. Quirein's Verlag.

Ran Franz, Praktischer Lehrgang für den Gesangunterricht an allgemeinen Volksschulen. 1. Heft 12 kr., 2., 3. und 4. Heft